*І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...*
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXI. Ч. 85. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 4-го ТРАВНЯ (MAY) 1974 No. 85. VOL. LXXXI.

У Норт Дакоті відбудеться відзначення українських піонерів

Чотири покоління були свідками підписання проклямації: „Днів Українських Піонерів" в Норт Дакоті. На фото (зліва) стоять (тільки губернатор сидить): Агнес Паланюк, Микола Солоджук, Святослава Жуковська, Анна Клим, за нею Василь Паланюк, Н. Солоджук, Марко Ґрощуляк, Бернадетта Басараба і д-р Антів Жуковський.

Белфилд, Норт Дак. (А. Ж.). — Заходами спеціяльного комітету підготовляються врочистості відзначення перших українських іміґрантів - піонерів в днях 29 і 30 червня ц.р. Комітет плянує здвигнення величавого Хреста - пам'ятника на шпилі гори при федеральній дорозі ч. 85 намісці, де є могила першого українськогоеміґранта. Посвячення пам'ятника відбудеться 29-го червня і того ж дня відбудеться бенкет на якім сорок живучих піонерів будуть почесними гістьми. В обох днях буде виставка українських вишивок, писанок, кираміки, різьби, ітд., все це буде в приміщенні католицької школи у Белфілді, Норт Дакота. Концертом українських пісень, українською музикою і українськими танками закінчиться дня 30-го червня ця врочистість.

Ще перед Великодіми

(Продовження на стор. 3-ій)

Білий Дім займає рішуче становище відносно передачі додаткових документів

Вашингтон. — Коментатори вказують, що Білий Дім, підготовляючися до претяжної конференції між президентом Ніксоном з одного боку, а Юридичною комісією Палати Репрезентантів, спеціяльним прокуратором Леоном Яворським і Сенатською Вотерґейтською комісією з другого, рішився на більш неуступчивий підхід до справи передачі додаткових магнетофонних записів і документів. Речники Білого Дому натякнули, що Президент таки відмовиться передати Юридичній комісії, яка розглядає можливості формального обвинувачення Президента, оригінали 42-ох магнетофонних записів, хоча Комісія формально повідомила президента Ніксона, що не може прийняти транскрипцій „відповідних частин" тих записів і далі вимагає передачі повних записів. Крім того, речники Президента заявили, що він також не погодиться на передачу Юридичній комісії додаткових 140 магнетофонних записів і документів.

Білий Дім також загострив своє становище щодо передачі додаткових докумен редачі додаткових документів спеціяльному прокураторові Леонові Яворському. Адвокати президента Ніксона внесли клопотання до федерального суду, метою якого є уневажнення формального виклику Яворського, який вимагає передачі 64-ох магнетофонних записів розмов Президента з його дорадниками. Адвокат президента Ніксона Джеймс Сент Клер заявив, що Білий Дім в потребі передасть цю справу „навіть до Найвищого Суду ЗСА". Згідно з формальним викликом прокуратора Яворського, Білий Дім мав дати свою відповідь до минулого четверга, 2-го травня, але адвокат Сент Клер вніс клопотання до суду, щоб уневажнити цей виклик. Федеральний суддя Джон Сіріка повідомив, що розглядатиме це клопотання Білого Дому в середу, 8-го травня.

Становище Білого Дому відносно співпраці з Сенатською Вотерґейтською комісією також стало менш гнучким. У четвер, 2-го травня, генерал Александер Гейґ, шеф персоналу Білого Дому, відмовився відповідати на запити членів цієї Комісії, заявляючи, що одержав таке доручення від президента Ніксона. Гейґ заявив, що ця відмова свідчити базується на принципі „екзекутивного привілею".

Свою відмову передати додаткові документи Юридичній комісії Палати та спеціяльному прокураторові Л. Яворському Білий Дім пояснює тим, що вони вже раніше одержали всі потрібні інформації для їхніх слідств, а додаткові документи й магнетофонні записи тільки непотрібно продовжать ці слідства.

КІССІНДЖЕР ПЕРЕГОВОРЮЄ В ІЗРАЇЛІ І СИРІЇ; БОЇ НА ГОЛЯНСЬКИХ ВИСОТАХ НЕ ПРИПИНЯЮТЬСЯ

Єрусалим/Дамаск. – Прибувши після закінчення розмов з єгипетським президентом Анваром ель-Садатом до Ізраїля, державний секретар ЗСА Генрі Кіссінджер перевів інтенсивні наради з прем'єр-міністром Ізраїля Голдою Меїр та з членами ізраїльського уряду. Мета розмов — знайти компромісову формулу для ізраїльсько-сирійського погодження, за яким наступило б роз'єднання сирійсько - ізраїльських військ та припинення збройних дій. Згідно з інформаціями американських кіл, ізраїльські чинники, з уваги на безупинні збройні сутички в районі Голянських висот, не заінтересовані в тому, щоб до часу припинення сирійських агресивних актів виходити з будь-якою компромісовою розв'язкою, чи альтернативою. В опінії ізраїльського уряду, в атмосфері безупинної сирійської агресії немислимі „позитивні переговори". Така ситуація незвичайно утруднює ролю Г. Кіссінджера, який має за завдання допровадити до погодження між Сирією та Ізраїлем. Головна трудність, як інформують, лежить в непогодженні щодо звільнення окупованої арабської території. В той час, коли Ізраїль готовий піти на деякі поступки і звільнити територію, захоплену у висліді війни в жовтні 1973 року, але не згоджується звільнити Голянські висоти в цілому, маючи в пляні зберегти під своєю контролею стратегічно важливі частини території, зокрема там, де вже є нові ізраїльські поселення, Сирія категорично домагається звільнення всієї території, захопленої у війнах 1967 і 1973 років, тобто до відступу Ізраїля на кордони з-перед війни 1967 року. Із заяв Г. Кіссінджера виходить, що він хоче переконати Ізраїль, щоб Ізраїль пішов на далекойдучі поступки, мовляв, безпека ізраїльської держави буде гарантована і справа не у самих кордонах. Розмови Кіссінджера в Ізраїлі закінчилися 2 травня і вже 3 травня він виїхав до Дамаску для переговорів з сирійським президентом. Напередодні приїзду Кіссінджера до Сирії, сирійський прем'єр Махоммед Аюбі заявив, що сирійці вітатимуть американського державного секретаря і будуть з ним відверті та щирі, але в ніякому випадку переговори з ним не можуть нарушити леґітимних прав сирійського і палестинського народів. Він також підтвердив, що Сирія продовжуватиме збройні дії проти ізраїльських частин в районі Голянських висот до того часу, поки не будуть виконані дві засадничі передумови: повний відхід ізраїльських військ з окупованої сирійської території і ґарантії про пошанування леґітимних прав палестинського народу.

СССР ПОГРОЖУЄ КИТАЄВІ „ВІДПЛАТНОЮ АКЦІЄЮ"

Москва. — Справа захопленого китайцями совєтського гелікоптера разом з залогою ще 14 березня ц. р. несподівано набрала критичного характеру у тому сенсі, що совєтський уряд звернувся до Китаю з ультимативною вимогою негайно звільнити захоплену совєтську залогу разом з гелікоптером, або бути „приготованим на всі неминучі наслідки такого провокаційного становища". У совєтській ноті, що її доручив китайському амбасадорові заступник совєтського міністра закордонних справ Леонід Ф. Ільєчев, який одночасно очолює совєтську делеґацію в переговорах з Китаєм, нічого конкретного не сказано, які заходи плянує застосувати совєтський уряд, щоб добитися звільнення совєтської залоги. В ноті відзначується, що „ми хочемо звернути увагу на факт, що у випадку, коли китайська сторона плянує дальше затримувати гелікоптер і його залогу, ображати совєтський народ, то тим самим вона приймає на себе повністю відповідальність за неминучі наслідки такого провокаційного становища... Совєтський уряд вимагає негайного звільнення гелікоптера, який виконував прикордонну охоронну службу і його тричленну залогу".

Л. Ільїчев поновно повторив совєтську версію прикордонного інциденту, мовляв, совєтський гелікоптер був у польоті з метою „евакуювати важко хвору особу з прикордонного посту". В часі польоту залога втратила орієнтацію у зв'язку із злою погодою і найшлася над китайською територією. Гелікоптер осів в гористому Алтайському районі, де сходяться кордони СССР, Монголії та Китаю. Згідно з китайською заявою, совєтський гелікоптер виконував „шпигунську місію" і тому китайські чинники рішили притримати залогу і гелікоптер аж до повного з'ясування цієї справи „нарушення китайської суверенности".

Появився англомовний бюлетень „Факти і спостереження"

Мюнхен. — Заходами Українського Товариства для Вивчення Проблем Азії, тут появилося перше число англомовного бюлетеню „Факти і спостереження", датоване квітень 1974 р. Цей бюлетень — видання неперіодичне і появляється також у німецькій мові. Редактором видання є Мирослав Стиранка. Бюлетень присвячений виключно проблематиці китайсько- совєтського спору. В інформаційному зверненні до українського громадянства управа Товариства відзначує, що у сучасній міжнародно-політичній дійсності „нам слід звертати свою увагу на ці сили в світі, що діють на розвал російської імперії. Сюди належить передусім Китай, який є ворогом число один російського імперіялізму і видвигає національне питання в СССР... Українська визвольна політика мусить цю історичну обставину використати. Від років в цьому напрямі працює вже Українське Товариство для вивчення проблем Азії й має чимало успіхів. Про це писала вже чужинецька й навіть совєтська преса. Тепер наше Товариство знаходиться в другому етапі праці — пляновоі та систематичної". Згідно з поданою інформацією, Товариство „стоїть на незалежних від нікого позиціях" і у своїй праці спирається на „моральній і матеріяльній допомозі українського громадянства".

ПЕРЕМОЖЦІ КОНВЕНЦІЙНОЇ КАМПАНІЇ

ДЕВ'ЯТЬ ПЕРЕМОЖЦІВ КОНВЕНЦІЙНОЇ КАМПАНІЇ 1974 Р.

Данило Марцинюк

Василь Лещук

Павло Сахаревич

Марія Сцібело

Марія Юзик

Данило Пиц

Михайло Кігічак

I. МАЛІ ВІДДІЛИ (ДО 75 ЧЛЕНІВ)

Відд.	Організатор	Здобуті точки	Здобуті нагороди
502	Данило Марцинюк	249	$ 150.00
478	Михайло Ополько	210	100.00
303	Василь Лещук	179	50.00

II. СЕРЕДНІ ВІДДІЛИ (75ДО 150 ЧЛЕНІВ)

Відд.	Організатор	Здобуті точки	Здобуті нагороди
460	Павло Сахаревич	335	$ 300.00
452	Марія Сцібело	285	150.00
492	Марія Юзик	234	75.00

III. ВІДДІЛИ (151 І БІЛЬШЕ ЧЛЕНІВ)

Відд.	Організатор	Здобуті точки	Здобуті нагороди
458	Данило Пиц	1,371	$ 500.00
94	Роман Татарський	1.092	250.00
240	Михайло Кігічак	741	100.00

Михайло Ополько і Роман Татарський не прислали своїх світлин.

Джерзі Ситі. — (Я. П.) — Коротка конвенційна кампанія Українського Народного Союзу за дальший ріст цієї уже 80-літньої установи, закінчилася з квітнем цього року. Її вислід такий: в січні придбано 336 членів, у лютім 275, в березні 517 і в квітні 659, разом 1,787. Для належного оцінення цих здобутків варто їх порівняти із здобутками за такий самий час попередньої, подібної, конвенційної кампанії з 1970 року. В перших чотирьох місяцях того року придбано було стільки членів: в січні — 380, в лютім — 350, в березні — 446 і в квітні —— 632, разом 1,808. Отже порівняння цих двох кампаній, відділених від себе чотирьома роками, виявляє, що перші два місяці в цім році були дещо слабші, зате два останні, березень і квітень є кращими, як тому чотири роки. Загальний підсумок обох років майже такий

(Закінчення на стор. 3-ій)

Спіро Еґню позбавлений права виконувати адвокатську практику

Аннаполіс, Мериленд. — У четвер, 2-го травня, Апеляційний суд Мериленду позбавив колишнього віцепрезидента Спіро Еґню права виконувати адвокатську працю у зв'язку із його засудженням за плянове несплачення податків. Як відомо, 10-го жовтня минулого року Спіро Еґню зрезиґнував з посту віцепрезидента ЗСА, погодився не оспорювати обвинувачення в тому, що не заплатив податків, і одержав присуд трьох років пробації та грошову кару у висоті 10,000 долярів. Вимогу, щоб Еґню був позбавлений права виконувати адвокатську практику, видвигнула адвокатська Палата Мериленду. Адвокати колишнього віцепрезидента зверталися до суду з проханням, щоб суд не позбавляв його права далі бути адвокатом, а щоб тільки суспендував його на деякий час. Це клопотання адвокатів Еґню Апеляційний суд відкинув, заявляючи, що позбавлення права виконувати адвокатську практику наступає автоматично, якщо адвокат засуджений за порушення моральних і етичних засад і якщо не може представити переконуючого виправдання. Апеляційний суд заявив, що такого виправдання адвокати Еґню навіть не старалися подати, а тільки просили, щоб суд улегшив кару. Тому, що Спіро Еґню не є членом Федеральної Адвокатської Палати, рішення Апеляційного суду Мериленду позбавляє його права виконувати адвокатську практику в будь - якому стейті Америки.

Хуан Перон критикує лівих переністів

Буенос Айрес, Арґентина.— Хуан Перон, президент Арґентини, в середу, 1-го травня, гостро скритикував лівих перонистів і заявив свою підтримку для правого крила пероністського руху. Промовляючи перед майже 100-тисячною публікою з нагоди 1-го травня, Перон хвали лідерів робітничих спілок, які належать до правих кіл пероністського руху, та таврував лівих перонистів за вбиття кількох із цих робітничих провідників. Він заявив, що вбивники ще будуть покарані. Гостра атака Перона була частинно викликана лівими пероністами, які кілька разів переривали його промову, вимагаючи усунення з важливих державних постів консервативних пероністів, а також вимагали, щоб Перон „звернув політику на ліво". На ці вигуки лівих пероністів Хуан Перон зареаґував тим, що назвав їх „крикливими ідіотами" та заявив, що найбільшу небезпеку для Арґентини становить та група людей, яка „інфільтрувала" пероністський рух. Публіка, яка слухала промови Перона складалася на половину з правих, а на половину з лівих пероністів. Для втримання порядку спроваджено коло 8,000 поліцаїв. Як відомо, від кількох місяців все більше зростає конфлікт між правими та лівими пероністами. Первісно Хуан Перон старався бути невтральним але пізніше і тепер займає гостре становище проти лівих тенденцій в його партії.

Західні науковці плянують демонстраційний науковий семінар в Москві

Ню Йорк. — Проф. Едвард Стерн з Вашингтонського університету поінформував на пресовій конференції 2 травня про плян влаштувати „міжнародну наукову конференцію" в Москві, в приватному мешканні одного із совєтських жидівських науковців, якого совєтський уряд позбавив права займатися науковими дослідами та викладати на університеті у зв'язку з намаганням дістати дозвіл на виїзд з СССР до Ізраїля. Зорганізований для цієї цілі міжнародний науковий комітет включає вісім науковців, відзначених нагородою Нобеля. Західні науковці плянують відбути такий „науковий семінар" в Москві в днях 1-5 липня, щоб в цей спосіб звернути увагу світу на долю совєтських вчених, переслідуваних урядом за намагання еміґрувати з СССР .Семінар буде на тему „Колективні феномена і застосування фізики в інших наукових ділянках". Досі одержано абстракти доповідей від 24 науковців в ЗСА, 11 в Европі, 9 в Ізраїлі і 30 в СССР. Одним з доповідачів буде також проф. Андрей Сахаров.

ПАРАДА ЛЬОЯЛЬНОСТИ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — В суботу, 4-го травня ц.р. відбудеться тут уже давніше заповіджена парада льояльности. Збірка українських учасників на 90-й вулиці і 5-й евені. Парада, в якій з українського боку бере участь також винаймлена оркестра і молодь з відповідними транспарентами, почнеться о год. 12-й дня.

ГАННА КОЛЕСНИК І СІМ ТАНЦЮВАЛЬНИХ АНСАМБЛІВ ВИСТУПЛЯТЬ НА КОНВЕНЦІЙНОМУ ФЕСТИВАЛІ УНСОЮЗУ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія. — Як уже інформовано, тут з нагоди 28-ої Конвенції Українського Народного Союзу відбудеться на її передодні, в неділю, 19-го травня, о год. 2-ій по полудні у великій балевій залі конвенційного готелю Маріот при Ситі і Монумент вулицях великий Конвенційний Фестиваль, в якому візьмуть гостинну участь солістка Київського театру опери і балету Ганна Колесник, при фортепіяновому акомпаніяменті Володимира Ратушного, та сім найкращих танцювальних ансамблів з Америки і Канади. Участь у Фестивалі, крім солістки Ганни Колесник, беруть ансамблі: славний із своїх численних виступів ансамбль під проводом Петра Марунчака з Монтреалю, ансамбль „Русалка" з Бирлінґтону в Онтаріо, ансамбль Осередку СУМА в Ню Йорку „Верховинці" під проводом Олега Гензи, ансамбль „Гомін України" з Детройту-Віндсору під проводом Іванни Драґінди-Кульчицької, ансамбль „Волошки" з Філядельфії під проводом Зої Граур-Корсунь, Українські Танцюристи з Асторії - Ню

Ансамбль „Верховинці" Осередку СУМА в Ню Йорку — один із семи ансамблів, що виступлять в програмі Конвенційного Фестивалю УНСоюзу у Філядельфії

Йорку під проводом пані Оприско та танцювальний ансамбль Осередку СУМА у Філядельфії під проводом Миколи Бойчука. Три найкращі ансамблі будуть відзначені нагродами, що їх призначить окреме жюрі із прімабалеринами Валентиною Переяславиць і Ромою Приймою-Богачевською та Іваном Тарасом у своєму складі. Фестивалем керуватиме Володимир Бакад, який також займається його організацією та підготовкою. Після Фестивалю баль для молоді. Білети вступу на Фестиваль по $5.00 для дорослих і по $2.00 для молоді і ці білети можна вже набувати у передпродажу в крамницях „Космос", „Оріон", Лукасевичів і Мисишиних у Філядельфії.

Другою великою імпрезою з нагоди 28-ої Конвенції УНСоюзу буде Конвенційний Бенкет, що відбудеться в четвер, 23-го травня о год. 7-ій вечора в тійже залі готелю Маріот. Під час бенкету, крім виступів видатних американських і українських особистостей, буде також мистецька програма. Подробиці будуть подані в окремих повідомленнях.

Іванна Приймова відзначає ювілей

Ню Йорк (Н. Н.). — Іванна Шмериковська - Приймова, наша відома концертова співачка, піяністка, педагог і музичний рецензент, відзначатиме 55-ліття своєї професійної діяльности. Ювілей відбудеться 8-го червня ц. р. о 5-ій год. по пол. в залі Українського Інституту Америки (2 схід 70 вул) під протекторатом Секції Дружин Лікарів при Українському Лікарському Т-ві, Відділ Ню Йорк. Вступ вільний і тільки за запрошеннями, які можна набути в книгарні „Арка" (7 вул.). В концертовій частині, крім Ювілятки, візьмуть участь мистці, з якими пані Приймова була зв'язана професійною працею і які будуть репрезентувати різні ділянки — музичні праці в різних часах її життя. Після концерту відбудеться гостина.

Іванна Приймова

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n. Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Культурний плюралізм в дії

В середу 1-го травня у Філядельфії відбулося врочисте офіційне відкриття Інституту Балча, особливої на американській землі науково-дослідної інституції, яка поставила собі за мету зайнятися дослідженням „американської політичної історії, північноамериканської іміграції, історії етнічних, расових і меншинних груп та американського фольклору". У зв'язку з недалеким вже 200-річчям Американської Незалежности, яке буде відзначуване в 1976 році, Інститут Балча „співпрацює з федеральними, стейтовими і регіональними агенствами, щоб надати цьому відзначуванню двістіріччя заснування З'єднаних Стейтів характеру культурного плюралізму". Інформуючи ширший загал про плян праці Інституту Балча, керівництво Інституту вказує на те, що „Інститут Балча збирає документи про занедбаний відтинок американської історії та стимулює інтерес і зрозуміння для нашого культурно плюралістичного суспільства".

Як відомо з повідомлень Інститут Балча, вже є зібрана відносно велика колекція книжок, періодичних видань, фільмів та всяких інших документів і ця колекція включає також український відділ. Враховуючи характер і розмах праці Інституту, це безсумніву має велике значення для нашої громади на терені З'єднаних Стейтів Америки. Справа в тому, що буде введений в дію науково-дослідний осередок, в рямках якого буде находитися також частина української історії в Америці.

Очевидно, в нашому власному інтересі буде подбати про те, щоб в Інституті Балча український відділ був забезпечений потрібною літературою та документацією, які ілюстрували б з одного боку нашу історію та нашу культуру, а з другого — наш вклад в розбудову Америки. Інститут Балча находиться в сусідстві з історичним „Будинком незалежности", а також з домом, в якому Томас Джеферсон писав проєкт Декларації Незалежности, отже близько тих осередків, які завжди притягатимуть увагу тисячів і мільйонів американського населення. В такому місці, як правильно відзначив генеральний секретар ОН, д-р Курт Валдгайм при відкритті Інституту Балча, „найвластивішим буде займатися дослідами, присвяченими освітнім і науковим програмам в ділянках північноамериканської іміграції, етнічних і меншинних груп". Нагоду, що її дає Інститут Балча, виходячи з принципу культурного плюралізму в ЗСА, можна тільки привітати.

Нарід вирішить

У зв'язку з передачею президентом Р. Ніксоном на руки Юридичної комісії Палати Репрезентантів 1,300 сторінкової транскрипції магнетофонних записів розмов Президента з дорадниками Уряду в справі т.зв. Вотерґейтської афери, витворилась в опінії політичних діячів Америки цілком нова ситуація, яка або допровадить до частинного замирення між Білим Домом і Палатою Репрезентантів, або до ще більшого загострення відносин. Політичні коментатори схиляються більше до цієї другої можливости з цілком простої причини: між членами Юридичної Комісії є люди „подвійної віри" і „подвійного переконання".

Ще так недавно, за адміністрації президента Джона Кеннеді, ми переживали часи коли т.зв. гарвардська інтелектуальна еліта і цілий ряд експертів від Конституції проголошували гасло „сильного Президента", протиставлячи добре працездатний Уряд послабленій дії Конгресу. В тому часі не було ані одного ліберального політика, з Республіканської чи Демократичної партій, які ставили б під сумнів ці самозрозумілі „привілеї Екзекутиви". Президент Кеннеді, як відомо, „заморожував" ухвалені Конґресом фонди на різні державні програми, які він не вважав за конечні, забороняв членам його Уряду складати будь-які зізнання перед Конгресовими комісіями, ніколи не прислухався до голосу в справах нових номінацій. Ці й інші потягнення не викликували тоді гострих реакцій і вони були до певної міри толеровані, а навіть самозрозумілі.

Чому така змінлива постава до Уряду президента Ніксона — запитують деякі розсудливі політики? При цій нагоді вони пригадують, що деякі критики Президента взагалі заперечують право на будь-які привілеї Екзекутиви, хоча цілком цього права не квестіонували в минулому. Отже, будувати і закріплювати американську політику на базі їхніх тверджень не можна, бо на початках минулого десятиріччя вони проповідували щось цілком протилежне.

Висновок ясний: будувати здорове суспільство на „двовірності" і подвійному переконанні деяких політиків направду не можна. Все бо те, що для них сьогодні є „доґмою", вже завтра може стати звичайною брехнею. Тут не виключена тенденційність і підступ. Американські виборці, які мають неперевершену силу в своїх руках, матимуть і в цій справі останнє слово у виборах.

Д-р Михайло Данилюк

ГОВОРІМО ПРО УНСОЮЗ

(Передконвенційне)

I

Знаючи більшість турбот, проблем, спотикань або успіхів цієї нашої найстаршої української установи в Америці, все ж цікаво спостерігати Український Народний Союз здалека, сказати б, із провінції. Це дає цікаву перспективу — ніби дивишся у бінокль, а бачиш наче на долоні. Або думаєш, що бачиш. Все ж, будучи відірваним від великих осередків, де „вариться" майбутнє УНСоюзу, до якоїсь міри зберігаєш себе від запаху кадила абож гістеричної критики, а це дає якусь можливість розглянутися спокійніше за тими думками, які нуртують у широкій громаді в шуканнях за кращими шляхами для життя установи.

Хто знає, коли б, може, в житті цієї установи дещо більше зверталося уваги на „провінційні" голоси, а не зосереджувалося все над Гудсонською протокою, ми мали б ще кращі досягнення. Адже ця установа, по суті, мусіла б творити взірець для численних варіянтів нашого етнографічного організму в Америці і Канаді.

Турбує, під сучасну пору, одне спостереження: ані далеко перед конвенцією УНС, ні тепер, уже з квитками у кишені на конвенцію, не чути ширших голосів про перші чи важливі справи УНС. Не чути про них надто багато, а наш орган „Свобода", яка колись, як пригадується із минулих конвенцій, була заповнена проблематикою УНС, тепер таких матеріялів з терену і від активу не одержує. Видатніші діячі заспокоюють, що в цьому нема нічого особливого, оскільки для цього існують об'єктивні причини у зміні стилю життя наших громад, але, зрештою, ці проблеми стоятимуть для обговорення на самій конвенції.

Водночас, і цього закрити не можна, в терені ходять достовірні вісті, що, фактично, проблематика УНС таки обговорюється, окремі гурти готують свої вимоги, деякі формують „бльоки" для переведення своїх вподобань і таке інше. Але все це, як спостерігаєш, біноклем із провінції, — десь по різних нарадах за закритими дверима, окремих зустрічах лідерів тощо. Так, наче б демократичних форм публічного обговорення уже не вистачило. І, як здогадуються досвідчені союзовці, центром таких розмов стає не так проблема УНС, як питання майбутньої управи УНС — хто там буде, а кого треба заздалегідь, ще перед виборами, побороти. Виходить так, що раніше „узгіднимо" або пересваримося у питанні виборів, виберемо ще перед конвенцією кого „узгідненого", а кого на злість, а щодо праці — це вже якось воно буде... А людині із провінції видається, що раніше треба б поставити проблематику, визначити напрямні росту, плян праці, а вже тоді вибирати відповідних людей на правильні місця.

Концепт

Дивлячися на самі початки УНС, а згодом на його численні світліші роки й актив, не можна позбутися враження, що всі вони мали дві основні характеристики: вони світили помітним ідеалізмом, а саму установу задумувалося широкою, народною, демократичною і національною. У методику розбудови, яка водночас забезпечувала б ріст та створювала б фінансову базу, а тим самим своєрідну самовистачальність серед не-українського капіталу, поставлено ідею „братської взаємодопомоги", що, посуті, збирала гріш до гроша і передавала це з покоління в покоління. Характер самої еміграції, яка творила цю установу, був своєрідний, оскільки вона не приїхала сюди із валізками золота, а тому процес росту під оглядом фінансів продовжився, хоч і був успішним. Проте, сама ідея народної установи залишилася тривалою, не дивлячися на те, що доводилося іноді переносити „болі росту". Тривалість цієї ідеї характеризується у минулому тим, що, фактично, 50 чи навіть 20 років тому не було основних різниць щодо самого поняття народности УНСоюзу. Це було всім ясне, неоспорюване, незрізничковане.

Новіші роки, одначе, принесли не так оспорюваність ідеї народности чи соборности установи, як факт помітного зрізничкування, коли чимало активу УНС почало розуміти народність виключно по-своєму. Все це пішло впарі із розвитком нашого політичного життя, яке, немає де правди діти, має чимало до побажання.

Поки ще політичний сектор бажав мати лише свої впливи на таку важливу установу, як УНС, це ще не викликало побоювань. Адже це нормально, що провідні політичні думки відбиваються у діяльності громадської установи, інакше або політична думка знидіє без допомоги і підпори збоку широкої громади, або ж громадська установа перестане бути народною, відмежовуючи себе від актуальних процесів етнічного чи національного організму, які, безперечно, включають у себе і політичне думання.

У демократичній системі готуватися до виборів — це нормальна річ, і таких заходів різних груп чи людей зайво заперечувати, це також було б протинародне. Ми наголошуємо концентрацію виключности у такій підготовці конвенції. Бо така концентрація уваги ховає у собі дві небезпеки. Одна із них, про яку вже згадано, — це занедбання фактичної проблематики сучасного і майбутнього УНС, яка вимагає не абиякої концентрації думки всього активу установи, а то й цілої громади.

До другої справи підійдемо, сказати б, збоку, переглядаючи приклад із американського життя. Справу т. зв. Вотерґейт різні люди розцінюють по-різному, але майже всі згоджуються у цьому, що атмосфера цього скандалу створила дуже неприятливі умовини Республіканській партії, підносячи шанси Демократичної дуже високо у майбутніх виборах. Запекліші демократи надіються „закидати шапками" республіканців, а тим самим мати у майбутньому Конґресі абсолютну більшість. І ось цікавий курйоз — щораз більше людей, преси, а навіть самих демократів, які думають державними категоріями, висловлюють своє побоювання, що у такому випадкові абсолютної переваги демократів у Конґресі, американській демократії грозить занепад. Повна перевага у законодавчому органі — і це все одно котра б це партія була — означатиме придушення основних свобід і бази договорення різних сторін, а тим самим, на думку багатьох американських політичних коментаторів, це вестиме до насильства одних над другими. Для цього, щоб демократія жила, треба балансу сил. Англосаксонці базують це на двопартійности, інші европейські країни на базі многопартійности. Цим рятують живчик демократії і фактично представництво народу у всіх його варіянтах.

На цьому прикладі хотілося б до якоїсь міри вказати і на факти в українському житті, а в цьому і в УНС, який у багатьох прикметах повинен би бути дзеркалом нашої широкої громади. Тому небезпека занепаду народности УНС могла б стати реальною, коли б його майбутнє розв'язувати виключно на базі лише виборів коли хтось нарешті „опанує" установу.

Хочеться вірити, що передвиборчі акції — це лише „тягнення шнурочків", а не нахили до домінації. Не заперечуючи права кожній групі висувати своїх кращих людей, якщо вони мають кваліфікації, ми хотіли б також чути, які ідеї та нові задуми щодо розбудови УНС ці люди із собою несуть, що вони зробили або думають зробити для нашої громади, чим спричиняться до покращання діяльности нашого етнічного організму на цьому континенті і т. д.

У нас про такі факти, та ще й перед виборами, не випадає говорити, бо ану ж на такого дискутанта хтось на конвенції чи з'їзді іншої установи не буде голосувати. Смішно. Адже коли ми хочемо доказати, що в нас демократія живе, про таке й час говорити. Хай не демократія боїться виборів, а вибори зберігають засади народности.

Нормально ввижалося б, щоб наступна конвенція змінила УНС у всіх його кращих прикметах і традиціях.

(Закінчення на стор. 3-ій)

К. Крупський

НОВА КНИЖКА ПРО МОСКОВСЬКЕ ШПИГУНСТВО

Наприкінці січня ц. р., відвідуючи Сан Дієго в Каліфорнії, в одній з книгарень цього гарного міста, я звернув увагу на щойно опубліковану книжку п. н. „КҐБ — секретна праця совєтських тайних агентів". Як показалось, автором книжки є старший редактор журналу „Рідерс Дайджест" Джон Баррон, а видало її в-во „Рідерс Дайджест Пресс".

В останніх місяцях; в американських журналах, появилось декілька рецензій, які дають високу оцінку названій книжці Джона Баррона і тому вважаємо, що українському читачеві також варто познайомитись з цією книжкою тим більше, що в ній подані факти про вбивства московськими агентами провідних українських політичних діячів — Петлюри, Коновальця, Ребета і Бандери.

У моїй статті „Факти для перестороги" („Свобода", числа 219-223, за 1973 р., а також „Гомін України", ч. 50 за 1973 р. і ч. 4 за цей рік) був поданий огляд на подібну книжку п. н. „Видатні совєтські шпигуни — кремлівська тайна зброя", яку в минулому (1973 р.) році опублікував журнал „Ю. С. Нюз енд Зорлд Ріпорт".

Порівнюючи зміст названих книжок, які досліджують діяльність найбільшої у світі шпигунської підривної машини, переконуємось в тому, що в основному вони обидві вірно представляють істоту тієї нелюдської установи, на якій держиться московська державна система.

Різниця між ними хіба в тому, що книжка Джона Баррона завдяки більше як подвійному об'ємові (462 сторінки) в порівнянні з книжкою „Видатні совєтські шпигуни...", покриває ширший засяг дії московських тайних органів. Це направду солідна праця, основана на документах та поважних літературних джерелах. Її автор закінчив журналістичну школу та має вже за собою довголітній досвід і нагороджені журналістичні праці. Він служив в американській воєнній фльоті і студіював в морській розвідчій школі, спеціялізуючись в російській мові. Як старшину розвідки — його призначили на службу в Берліні, де він пробув два роки.

Автор книжки трактує Україну як поневолену Москвою націю. З-посеред українських політичних провідників, що впали жертвою московського терору, найбільше місця присвячено Степанові Бандері, тобто, автор ширше описав вбивство Бандери, а вбиства Петлюри, Коновальця і Ребета згадані коротко з поданням їхніх дійсних становищ, які вони займали в українській спільноті.

На сторінці 270 є вміщені фотосвітлини, одна Ребета, а дві Бандери. Під одною — напис „Український екзильний провідник Степан Бандера в житті", а під другою — „Бандера на катафальку після вбивства Сташинським".

Серед поданої на ст. 439-446 бібліографії є подані „Документи" В'ячеслава Чорновола, „Інтернаціоналізм, чи русифікація" Івана Дзюби і „Звіт із заповідника Берії" Валентина Мороза.

Вступ до книжки написав відомий англійський совєтолог Роберт Конквест — автор цілого ряду публікацій про Совєтський Союз, а в цьому числі відомої книжки „Величезний терор". У вступі Конквест, між іншим, каже: „Подаючи книжку про КҐБ, автор представляє нам активних штурмовиків системи, довголітньою метою якої є знищити нашу власну систему. У нас є як і сила, так і бажання не піддатись їхньому задумі. На ділі, слабості комуністичної системи дуже наявні і тому відповідна політика Заходу на довшу мету може навіть мирним способом довести до ерозії оборонних характеристик комуністичної системи. Однак, для теперішньої нашої охорони та евентуального поступу у мирних взаєминах, нам потрібно пильних та добре поінформованих громадян. Ця книжка подає багато глибоко есенційних інформацій та вказує на потребу сталої чуйности. Фактично, ця книжка сповняє подивугідну суспільну олужбу і в цей же час така цікава як цілий тузінь сенсаційних п'єс".

Наведене твердження Конквеста зовсім відповідає правді. Непоінформований громадянин має мильну уяву про т. зв. „коекзистенцію". Він готов повірити в те, що комунізм вже змінився, а на ділі, московський комунізм змінив тільки тактику.

На стор. 318-319 сказано, що після утечі Сташинського цілий московський розвідочно-терористичний апарат зазнав не малого потрясення. Щонаймні, в той час, позбулися з посад 17 його старшин. Тоді Кремль побачив те, що його цинічна пропаґанда не може пояснити світові того, чому Москва займається вбивством невинних людей. Однак, не зважаючи на це, Кремль ні крихітки не занехаяв своїх цілей. Він тільки вдосконалив техніку та змінив тактику.

Сьогодні, місце „мокрих дел" займають такі ж „дела" політично підривного характеру. Останньо, тут і там преса доносять про шпигунську активізацію совєтських „дипломатів". Показується, що навіть прибічники канцлера Німеччини працюють для Москви.

Кремль з великою дбайливістю доповняє свою колосальну шпигунську машину новими кадрами „дипломатів", які з неменшим успіхом працюють для Москви, чим „славний герой"

(Закінчення на стор. 3-ій)

З НАШИХ БУДНІВ

АВТОГРАФ

Покійний Микола Голубець сказав раз, у Львові теж, на жаль, покійному сьогодні В. Ткачукові, коли у В-ві Івана Тиктора вийшла його, Василева, перша книжечка „Сині Чічки":

— Пане товаришу, то не штука надрукувати книжку, це за вас друкарня зробить, але ви мусите вміти грамотно підписатись, коли читач попросить у вас автографа.

Здавалося б, що це парадокс, що небіжчик так собі гостроумно скалямбурив, — що він, зрештою, часто робив і що йому знаменито вдавалося, — та це не так. З власної, сказати б, практики знаю, що з таким собі звичайним автографом або авторським підписом виходить інколи тяжка компромітація, а зокрема тоді, коли підписуєш книжку поспішаючи, або вживаєш позичених окулярів, або тільки-що вернувся з якогось важного засідання (в клюбі „Лиса Микити").

Стрічає мене, перед святами, в книгарні, один національний друг та й каже:

— Слухай, приятелю, підпиши мені швиденько свою книжку: оце іду в гості до наших знайомих, К-ків з Ню Гейвену, і хочу їм спрезентувати по-твір.

З радістю і з підскоком, як то кажуть, вчинив колезі дружню прислугу, тим більше, що колеґа зразу заплатив п'ятку готівкою, але підписував, пригадую собі, похапцем, бо знову поспішав на якесь засідання...

— Ти уяви собі, — розповідав мені потім національний друг, — який скандал вийшов з цим твоїм автографом!.. Показую приятелям К-кам твої „Будні", вони, розуміється, дуже радіють, дякують мені за дарунок, тобі передають подяку за автограф, а потім мама — тиць! — книжку 11-літньому синкові, учневі Школи Українознавства, і найкращому в цій школі танцюристові народних танків. „На, мовляв, синочку, подивися, нова українська книжка вийшла: пан Еко її зілюстрував, а пан Ікер написав і підписав для нас".

А той малий смик тільки взяв книжку до руки, кинув оком на автограф, та й у сміх!

— Ну, дивись, мамо, — каже, — ти на мене часто свариш, що я погано по-українськи пишу, а, от, маєш знаного письменника, що книжки видає, а як неграмотно написав! Замість: „моїм Приятелям", тут написано: „мої Приятелям"! А де „м" поділося?.. Корова з'їла?

Національний друг почервонів від сорому за мене і виявив бажання оте пропаще „м" власноручно дописати, але приятелі К-ни сказали: „Ні! Ми не хочемо поправок! Хай залишиться так, як є! Для нас тепер ця книжка дійсно має вартість, бо це тепер так званий „раритет" — рідкісна штука".

Або ж ти знаєш, чи вгадаєш, як добрим людям догодити?..

Ікер

Василь Голуб

ПРОФ. Д-РОВІ ЮРІЄВІ БОЙКОВІ 65 РОКІВ

Серед творців науки, членів УВАН та НТШ, проф. Юрій Бойко належить до найпрацьовитіших науковців і професорів вищих учбових закладів. Хоча його ерудицію у питаннях мови й літератури, його редакторські й наукові здібності декому з нас пощастило пізнати ще на рідних землях, але наша розпорошеність по різних континентах, відсутність рідних джерел чи друкованих матеріялів про того чи іншого автора часто призводить до того, що з поля зору губиться у всій сукупності діяльність, доробок даного письменника чи науковця. Так було до певної міри і з нашим сьогоднішнім ювілятом проф. д-ром Юрієм Бойком, якому цієї весни 1974-го р. сповнилося 65 років життя. Читаючи свого часу його чудові статті, літературознавчі праці у збірнику „Слово", в журналі „Київ", у квартальнику „Вельт дер Сляйен" та інших українських і чужинних виданнях, заглиблюючись у його ґрунтовні дослідження про творчість Тараса Шевченка, як „Творчість Тараса Шевченка на тлі західньо-европейської літератури" (1956) та англомовну працю на подібну тему, а також „Шевченко і Москва" (1952), що вийшли окремими книжками, почувши від слухачів про його читання лекцій у двох університетах (українському та німецькому) в Мюнхені — можна безпомилково сказати, що ми в його особі маємо у вільному світі поважну наукову силу.

Ці думки підтвердились ще раз, коли недавно появився друком перший том його тритомника під назвою „Вибране". Це солідне видання великого формату, що вміщує 23 літературознавчі праці нашого науковця, охоплює лише невелику частину його наукового набутку. Читаючи цей перший підсумок творчости нашого ювілята, виникає гордість за автора і зроджується бажання відзначити цю важливу дату в його житті, повному скрутних ситуацій, наполегливої праці у здобутті місця під совєтським сонцем і на чужині, поневірянь і перемог серед заздрости й перешкод.

Народився Юрій Бойко у 1919-му р. в портовому й промисловому місті Миколаєві на півдні України. Мати його походила з козацького роду, батько зі селян. Приїхавши з Полтавщини до Миколаєва, батько у життьовій кар'єрі осягнув великого успіху, пройшовши шлях від праці ливарника до директора медичної клініки. Належав також до „Просвіти".

Батько знав безліч пісень, колядок, і в їхній хаті часто лунали навіть арії з українських опер у виконанні подружжя. Батькова книгозбірня була досить багата, й історичні оповідання Кащенка, Шевченків „Кобзар", „Чорна рада" П. Куліша вже з молодечих років формували українську свідомість майбутнього вченого. А вибрані за власним смаком декламації поезій Олеся та Старицького, що він їх виконав на шкільному святі, маючи 14 років, викликали гнів русотяпки-директорки.

У 1925-27 рр. молодий студент Юрій Бойко організує в будинку профспілки вчителів гурток „Гарт юнаків" з різними секціями, готує вистави п'єс, видає стінґазету. Великою сензацією для молодих був приїзд до них поета Волод. Сосюри та прозаїка Гордія Коцюби. Очолюючи історичну секцію, Ю. Бойко організує театральну інсценізацію - „суд" над гетьманами Іваном Мазепою та Богданом Хмельницьким, на якому обох українських патріотів було „виправдано". Порадниками були історичні джерела та кращі професори ІНО. Цей суд викликав гнів і тривогу у комсомольських верхах, і гурток, зрештою, заборонено.

У 1927-му р. Ю. Бойко вступає до Миколаївського Інституту Народної Освіти (ІНО) і протягом року складає там іспити екстерном за два роки. У той час книгозбірні не були ще так перечищені політично-партійними цензорами, як пізніше, і наш студент перечитує комплекти „Киевской старины", літописи Граб'янки, Величка, Самовидця, діяріюш Ханенка, „Історію України" Грушевського та видання з історії української мови. Все це поглиблювало і збагачувало його світогляд.

У 1928-му р. душею допитливого нашого студента сколихнула „Літературна дискусія" між М. Хвильовим та його противником, хоча ідейно він не ототожнював себе з Хвильовим. Погромні статті проти „Вальдшнепів" Хвильового, зокрема стаття тодішнього культпропа ЦК партії Андрія Хвилі „Від ухилу в прірву", підсилила наступ великодержавних російських шовіністів проти українського патріотизму, а Москва одночасно змінила гасло: вогонь проти великодержавного шовінізму, як „головної небезпеки" перенесла і спрямувала проти українського націоналізму. Тим то недавна патріотична праця Ю. Бойка в „Гарті юнаків" почала шкодити його життьовій кар'єрі.

Прочитавши брошуру драматурга Я. Мамонтова „На театральних роздоріжжях", молодий ентузіяст захоплюється історією театру. Приїхавши до Києва, знайомиться з професором - театрознавцем П. Руліним і, за його порадою, спершу береться за продовження освіти. Він їде до Одеси і там стає студентом 2-го курсу Одеського університету. Професори А. Музичка та академік М. Слабченко відразу захоплюють його увагу.

Взявши за тему історію „Молодого театру", майбутній вчений вирушає до Харкова, працює над матеріялами, зустрічається з „березольцями", знайомиться з Лесем Курбасом, Я. Мамонтовим, з ред. журналу „Нове мистецтво" Хмурим-все це справляє на нього велике враження. Там же друкує свою першу статтю.

Тим часом почалися арешти, заарештували сина проф. Слабченка, а потім і самого Ю. Бойка, перевізши його до Миколаєва. Після 6-ох місяців брутальних знущань на допитах, страшного животіння в переповнених камерах, його, нарешті, випускають і він повертається до Одеси. В цей час з'являється друком його перша, справді наукова праця про „Молодий театр" в журнал „Життя й революція", що підсилило становище автора, який далі відвідує університет без формального дозволу, складає всі іспити і, з величезними труднощами діставши диплом, переїздить до Харкова. Тоді вже йшов розгорнутий наступ Москви на українську культуру. Попрацювавши тут недовго на посаді викладача української мови та літератури, повертається до Херсону, де викладає ті ж предмети в одному комбінаті.

У Херсоні Ю. Бойко працює над темою про творчість М. Коцюбинського. Шукаючи порад і матеріялу, знайомиться з відомим письменником Миколою Чернявським. Довідавшись про конкурс на аспірантуру в Інституті Т. Шевченка при Академії Наук у Харкові, Ю. Бойко їде до столиці. По розгромі кадрів шевченкознавців ЦК партії, він вирішив знову підсилити цю ділянку новими кадрами фахівців. Це було потрібно в зв'язку з відзначенням у наступному, 1934-му р., 120-ох роковин з дня народження Т. Шевченка. Готувалось також відкриття пам'ятника Кобзареві в Харкові, видання 10-томника його творів, низки праць і нового фільму про поета.

Праця Інституту проходила в умовах постійних небезпек: вічно когось арештовували, когось цькували, звільняли, проте Ю. Бойко знайшов і багато корисного для себе. Тут було багато джерельної літератури, оригінали творів Шевченка, до яких наш науковець ставився як до святощів, редагування різних збірників, писання передмов. Тут же він написав свою працю „Як працював М. Коцюбинський над 1-ою частиною „Фата Морґана". Уривок з цієї праці тоді надрукував в „Літературній газеті", а повністю помістив у 1937-му р. в харківському „Літературному журналі".

У Києві Ю. Бойко знайомиться з П. Филиповичем та М. Зеровим. Але незабаром нашого молодого науковця роблять „ворогом народу" і позбавляють праці. Шукаючи виходу з ситуації, Ю. Бойко друкує свою статтю про Т. Шевченка в московському

(Продовження на стр. 4-ій.)

ГОВОРІМО ПРО УНСОЮЗ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Авжеж, що це не провінційна думка з прицілом через бінокль, бо вона — дуже реальна необхідність, щоб від найменших до найбільших і найсильніших груп відродити посмак ідеалізму піонерів українського життя в Америці, почуття народности і відповідальности перед нею. Щоб кожний найменший і найсильніший керівник групи, якщо такі є, вважав своєю честю відстояти народність УНСоюзу, його соборність, різновидність, його силу у балянсі сил. Щоб кожний відчув, що нам треба міцного, широкого, розбудованого і діяльного союзу людей української крови, який вмістив би усіх, а тим самим став навіть прикладом або ж ініціятивою для решти нашого громадського життя. Не за „опанування" УНС, а за втримання його широкого діяпазону піде актив УНС в історію нашого поселення тут. Віриться, що такий актив є.

Тож концепт — простий і невибагливий: втримати і розбудувати УНСоюз таким, яким його творили наше попередники, затримати його тим, чим він є у своїй назві — народним.

Взявши до уваги, що актив УНС може бути згідним із думкою, що самі вибори це не вирішують сучасного і майбутнього установи, навіть тоді, коли затримати народність і соборність у його керівних органах, видається доцільним шукати цієї проблематики, про яку була мова раніше. Обговоренням цих проблем повинен зайнятися широкий актив, це за тим слово на конвенції, бо текучих проблем у нас — чимало.

Оскільки ще деякі справи не були предметом ширшого обговорення перед конвенцією, „присвоюємо" собі ініціятиву — надіючися, що ще не пізно — у двох прикладах проблематики.

ПЕРЕМОЖЦІ КОНВЕНЦІЙНОЇ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

самий, бо в цім році придбано 21 членів менше.

Але останні два місяці виявляють, що організатори членів, зокрема ж делеґати на 28-му Конвенцію, є в розгарі праці і ще видатно збільшать свої індивідуальні і загально - союзові здобутки цьогорічного доконвенційного періоду.

В часі цієї кампанії подавано двічі в місяці вислідн змагання поміж чоловими її учасниками, які кожного разу мінялися. Тепер подаємо в низу останніх переможців, яких наполеглива праця винесла на самий верх кількох сотень змагунів.

Як працювали переможці, нехай покажуть числа членів і сум їх забезпечення, здобутих переможцями однієї із трьох груп, в які ввійшли найбільші Відділи УНСоюзу. Переможцями тієї групи є Данило Пищ, секретар 458 Відділу з Гамільтону, який в останньому місяці змагання в квітні придбав 26 членів, забезпечивши їх на суму $106,000. Другий переможець у цій групі Роман Татарський, секретар 94 Відділу з Детройту, в квітні здобув також 26 членів, забезпечивши їх на ще більшу суму $110,000. На цьому не кінець, бо під його проводом як секретаря Відділу, в тому ж місяці квітні, його Відділ, при допомозі інших організаторів, здобув разом зз нові члени, спільно забезпечених на $160,000! Також третій переможець у цій групі Відділів, Михайло Кігічак, секретар 240 Відділу в Клівленді, придбав в квітні 20 членів, забезпечивши їх на $80,000. Ці і другі змагуни здобули першенство цього великого змагання, що обняло 28 стейтів ЗСА і 8 провінцій Канади. Особливо слід підкреслити труд союзової Канади, бо на дев'ять переможців — п'ять є з Канади.

На квітні закінчилося передконвенційне змагання, але не закінчилося змагання конвенційне. Всі секретарі й інші союзові діячі, а зокрема делеґати, змагаються дальше за головну мету конвенційної організаційної акції, а саме за доповнення загального числа союзових членів до рекордового й заокругленого числа — 90,000! Для досягнення цієї мети потрібно придбати до початку конвенції ще 750 членів. Чи це можливе — відповідь дає знову порівняння з такою ж кампанією чотири роки тому, перед 27-ою Конвенцією. До часу тієї Конвенції, яка розпочалання 18 травня, делеґати придбали і привезли на Конвенцію 730 аплікацій нових членів. Беручи до уваги, що цьогорічні здобутки в березні і квітні були кращі, як у таких самих місяцях 1970 року, можна сподіватися, що делеґати цієї Конвенції ще краще виконають своє делеґатське зобов'язання й допоможуть до того,, що зможемо на Конвенції проголосити, що УНСоюз в своє 80-ліття і на своїй ювілейній Конвенції здобув новий рекорд кількости своїх членів.

Завершення на Конвенції числа цих членів до 90,000 буде надійним дороговказом на шляху до стотисячного Українського Народного Союзу.

НОВА КНИЖКА ПРО МОСКОВСЬКЕ ШПИГУНСТВО

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Совєтського Союзу (читай „герой Москви") Ричард Зорге, Рудольф Абель та інші.

Листа переловлених московських „дипломатів", яку в книжці подає Джон Баррон, займає понад 50 сторінок. В тексті книжки подані автентичні випадки про те, як Москва вербує нових шпигунів в ЗСА, Південній Америці, країнах Західньої Европи та в інших країнах усіх континентів. В книжці подані графічні таблиці, які показують структуру цього панівного „м і н істерства" московської імперії.

Поінформований читач навіть не здає собі справи з того, що часто за лаконічними повідомленнями преси про совєтську шпигунську активність криються важливої ваги дії в цій співіснувальній розгрі між Заходом і Сходом.

Це добре, що державна американська спільнота може дозволити собі на книжки, які стоять на сторожі чуйности своїх громадян. Не зашкодило б, щоб і український читач також запізнався з дуже цінною книжкою Джона Баррона. Перечитавши її, не одному буде ясним те, хто інспірує наших лібералів, які не менше від Москви очорнюють геройські подвиги УПА, висмівають те, що для кожного патріота є святим. Дехто з них пішов так далеко, що радить українському народові політику „ходження навшпиньках" супроти Москви.

Вкінці варто згадати й те, що в травневому числі „Рідерс Дайджест" є надрукована стаття Джона Баррона п. н. „Голоси незадоволених Росії", в якій автор згадує спротив проти русифікації в Україні, а також в інших совєтських „республіках".

В примітці до статті сказано, що Баррон є автором високо визнаної студії про совєтську тайну поліцію.

Ціна книжки 10.95 дол Книжку розповсюджує E. P. Dutton and Co. Inc., в Ню Йорку.

У Норт Дакоті відбудеться відзначення українських піонерів

(Закінчення зі стор. 1-ої)

святами губернатор стейту Артур Линк в присутності чотирьох поколінь українських поселенців в Н. Д. і представників УККА підписав проклямацію, назначаючи дні 29 і 30 червня Днями Українських Піонерів в Норт Дакоті. Двоє найкращих учеників з Белфілд Гай Скул, вони також ученики українознавства, подали губернаторові на пам'ять цього дня українські писанки. Комітет підготовляє видати книжечку про історію українських імігрантів - піонерів в стейті Норт Дакота.

Перші українські поселенці прибули до Норт Дакоти з України (Борщівського повіту, Галичина) у 1897 році і вони поселилися і їх нащадки живуть в містах і околицях: Белфилд, Ґорґам, Вилтон, Дикінсон і ін. В тім самім часі з околиць Києва прибула до Норт Дакоти друга велика група наших імігрантів і вони поселилися вздовж залізничого шляху „Суу - Лайн", заклали містечко Київ та живуть в містах і околицях: Майнот, Килдір, Київ, Бют, Ґрейси-Бют, Руссо, Макс, Велва і ін.

Треба згадати, що місто Вилтон, Н. Д., де в більшості живуть наші піонери і їх нащадки цього року в днях 21 - 23 червня обходить 75-ліття існування і з цієї нагоди день 22-го червня будуть відзначувати як „Українськи День" різними українськими імпрезами.

Кардинал Міндсенті знову відвідає ЗСА

Ню Йорк. — Як повідомили мадярські джерела, кардинал Й. Міндсенті, духовий провідник мадярського народу, вдруге відвідає Америку і мадярських поселенців. В часі свого короткого перебування в Ню Йорку кардинал Міндсенті відслужить 12-го травня ц. р. спільно з кардиналом Куком, Архиєпископом нюйоркської дієцезії, архиєрейську Службу Божу в катедрі св. Патрика. 13-го травня відбудеться великий привітальний бенкет в честь Кардинала в готелі Валдогоф Асторія. В Службі Божій і запляновану бенкеті візьмуть участь, кромі представників американської, також відпоручники етнічних Церков і світських організацій. В повідомленні говориться, що кожний запрошений до участи в бенкеті, „якщо він піддержує ідеї, які заступає кардинал Міндсенті". Як відомо, кардинала Міндсенті вірні в комуністичній Мадярщині і в діяспорі вважають Примасом Мадярщини і їхнім духовим провідником помимо того, що такий уряд йому Ватикан відібрав.

Ділимося сумною вісткою з Побратимами Зброї, Приятелями і Знайомими, що по важкій недузі та операції, прийнявши св. Тайни відійшов у Вічність, дня 2-го травня 1974 р. в Ізраель Шпиталі у Пассейку

св. п. Сотник

ІЛАРІОН КРИЛОВЕЦЬКИЙ

МУЖ, БАТЬКО І ДІДУСЬ,
народжений на хуторі Парасковея на Полтавщині, 21-го жовтня 1891 року.

Залишив у смутку дружину Євфросінію, доньок: Тамару, Галину і Віру та внуків в Україні.

ПАНАХИДА за спокій Душі св. п. сот. Іларіона Криловецького буде відслужена в похоронному заведенню Бізуба в Кліфтоні, при 515 Лексінґтон Аве. в неділю, 5-го травня ц. р. о год. 8-ій увечері.

ПОХОРОН — в понеділок, 6-го ц. м. о год. 8:30 ранку з того ж похоронного заведення до церкви св. Вознесіння в Кліфтоні, а звідтіля по похоронній відправі на Український Православний Цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Управа Українського Вільного Козацтва ім. Гетьмана Петра Сагайдачного — Станиця ч. 15
і
Управа ОбВУА — Відділ ч. 20

ГОЛОВНИЙ КОМІТЕТ ПІДГАЄЧАН
подає до загального відома своїх Земляків та Українського Громадянства сумну вістку, що дня 24-го квітня 1974 року в Елізабет, Н. Дж., ЗСА, відійшов у Вічність

св. п.

ВОЛОДИМИР СТЕТКЕВИЧ

народжений 6-го вересня 1891 року, учасник Визвольних Змагань; кол. суддя в Підгайцях; Почесний Член Комітету Підгаєчан.

Похоронений 27-го квітня 1974 року на Українському Православному Цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Достойній дружині Анні та всій смутком опечаленій Родині глибоке співчуття складає —

ПРЕЗИДІЯ ГОЛОВНОГО КОМІТЕТУ ПІДГАЄЧАН

Детройт, 27-го квітня 1974 р.

В глибокім смутку повідомляю всіх Знайомих, Свояків і Приятелів, що

МАРІЯ з КУЗІВИХ ВОНС, — ХАНДОГА-ПЕЛЕНСЬКА

померла у Львові, дня 24 листопада 1973 року, на 77-му році трудолюбивого життя.

ПОХОВАНО її згідно з бажанням в селі Іґровиці, повіт Тернопільський.

Прошу про молитви за Упокійну і Вічна Їй Пам'ять!

Опечалена дочка — ГАЛЯ

Львів, 1974 року

В глибокому смутку сповіщаємо Родину, Приятелів, Знайомих і Земляків Самбірщини та Сокальщини, що дня 29-го квітня 1974 року відійшов у Вічність в Хшанові в Польщі, на 85-му році життя наш Найдорожчий

БРАТ і ШВАГЕР

бл. п. о. мітрат

МИРОСЛАВ РІПЕЦЬКИЙ

ПОХОРОНИ відбулися на Українській Землі в Сокальщині, в Лісках б. Белза.

Горем прибиті:

д-р СТЕПАН і ВОЛОДИМИРА РІПЕЦЬКІ
та ближча і дальша Родина в ЗСА, Канаді й Україні

ПРОФ. Д-РОВІ ЮРІЄВІ БОЙКОВІ 65 РОКІВ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

журналі „Литературная учеба", який був під опікою Макс. Горького. Це ніби реабілітувало нашого науковця: йому знову відкрилися можливості друкуватися в українських журналах. У 1941-му р. академік О. Білецький пише прихильну рецензію на кандидатську дисертацію Ю. Бойка про Івана Франка, і його допускають до захисту дисертації на звання кандидата наук.

З приходом німців проф. Ю. Бойко посильно працює при відновленні Харківського університету, куди його зараховано в доценти. Також бере участь у редакції місцевої газети як редактор відділу літератури, науки і мистецтва. У 1943-44 рр. опиняється в Галичині і в співпраці з поетом Ольжичем випускає книжку „Шлях нації". На еміграції займає керівні пости в ПУН, керує низкою міжпартійних нарад, став організатором і головою Всеукраїнського Комітету відзначення 300-літньої боротьби України проти Москви (1954), співпрацює в газетах „Українське слово", „Свобода", „Українські вісті", „Наш клич", „Новий шлях", „Америка", „Шлях перемоги", в журналі „Орлик", „Овид", „Визвольний шлях", „Самостійна Україна", „Київ" та багатьох інших.

У 1945-му р. Ю. Бойко перший відновив на еміграції вивчення підсовєтської проблематики, а також занурюється знову в літературознавчу працю. З 1949-го р. він уже професор УВУ, потім стає його деканом і кілька разів продеканом філософічного факультету. У 1965-66 рр. він ректор УВУ. Йому щастить відновити систематичне навчання в УВУ. Протягом 15-ох років проф. Бойко ніс найбільший тягар долі й недолі УВУ.

Його науковий вклад в історію української літератури досить поважний. Раз-у-раз він друкує нові й нові праці, розвідки, виголошує наукові доповіді. Тож не даром, якраз, він став професором у Людвіґ Максиміліянс - університеті, що є одним із найстарших і найбільших університетів Німеччини. Працюючи там з 1962-го р. він став постійним професором славістики, здобувши диплом німецького професора. Варто згадати й те, що він має 5-ох чужинців-докторантів з історії української мови. Наш професор читає окремо в німецькому університеті протягом уже 12 років також історію української літератури.

На жаль, не маю під руками повної бібліографії праць нашого ювілята, але й згаданий перелік його здобутків, окремих видань, його праць про Івана Франка, Миколу Хвильового, про підсовєтську українську літературу 1941-1950 рр., про Б. Антоненка - Давидовича, В. Винниченка, його статті різними мовами (німецькою, англійською, італійською та ін.), його організаторські здобутки та виклади в двох університетах, його виступи з науковими доповідями в Америці, Канаді, Франції, Німеччині, а, зокрема, вихід його першого тому тритомника літературознавчих праць підтверджують ще раз, що в особі ювілята ми маємо велику наукову силу, якою мусимо гордитися й шанувати. Люди формату проф. д-ра Юрія Бойка — це той передовий загін наших найпрацьовитіших і найталановитіших творців нашої правдивої незфальшованої науки, здобутки якої становлять великий вклад у скарбницю нашої культури.

Нині проф. Ю. Бойко у міжнародному світі є відомим ученим. Недаремно в славетному „Kuerschners Deutscher Gelehrten Lexikon" за 1970 р. (Берлін) йому відведено порівняно дуже багато місця, що у тій же мірі повторилося і в „Who's who in Germany" за 1974 р.; наш учений відзначений і в „Who's who in Europe". Bruxelles 1972, а „Dictionary of International Biografy" Cambridge 1974 (в Англії).

Останньо ми дістали радісну новину: австралійські університетські бібліотеки одержали повідомлення, що другий (україномовний, як і перший) том „Вибраного" нашого літературознавця цієї весни вийде з друку.

Впали ціни на сільськогосподарські сирівці

Вашингтон. — Департамент сільського господарства повідомив, що від половини березня до половини квітня ц. р. ціни на сільськогосподарські сирівці впали на 6 відсотків. Це вже другий місяць під ряд, що ціни, плачені фермерам за їхні продукти, обнизилися. Від половини лютого до половини березня ці ціни були зменшилися на 4 відсотки. Таким чином існує можливість, що в крамницях ціни також незабаром обнижаться, або принаймні сповільниться інфляційний зріст в цінах харчових продуктів. Протягом місяця, який закінчився 15-го квітня, найбільше впали ціни, за плачені фермерам пшеницю, рогату худобу, свині, кукурудзу, яйця і сало.